

tryggheten skall avse bygden i stort och strävan bör vara att ge de olika bygderna förutsättningar att upprätthålla ett tillräckligt underlag för samhällsfunktionerna, så att befolkningen i dessa avseenden kan ges en med andra områden likvärdig standard. Målsättningen bör i första hand fullföljas genom en aktiv lokaliseringpolitik vari innefattas sysselsättningskapande åtgärder av alla slag. Dessa åtgärder bör sammanfogas till särskilda utvecklingsprogram för de olika bygderna så att en samordning av aktiviteterna kan ske.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta göra en allmän principdeklaration om bygdetrygghet i enlighet med vad som angetts i motionen.

Stockholm den 28 januari 1969

Erik Larsson (cp)
i Norderön

John Eriksson (cp)
i Bäckmora

Nr 841

Av herr **Larsson** i Umeå, om förläggande av en statlig eller halvstatlig massafabrik i Västerbottens inland.

(Lika lydande med motion nr 728 i Första kammaren)

Tätorten Stensele-Storuman är utan tvekan en av de stödjepunkter i inlandet som måste bestå om inte stora områden skall helt avfolkas. Folkminskningen ser emellertid ut att fortsätta och därmed försvagas kommunens ekonomi och möjligheter att utrusta tätorten med serviceanläggningar för befolkningen. I en partimotion av folkpartiet till 1969 års riksdag föreslås att statsmakterna skall garantera att ett antal tätorter i inlandet skall bestå och erhålla stöd för att kunna fullgöra sin uppgift som serviceorter. Vi instämmer i detta förslag. Stensele-Storuman är en av de orter som självklart kommer i fråga för en sådan garanti. Som emellertid framhålles i partimotionen skulle anspråken på det statliga servicestödet minska om industrier kunde lokaliseras till området.

Erfarenheten har visat att lokaliseringspolitiken har svårt att få någon effekt i dessa områden. Det har därför framstått som naturligt att överväga förläggande av statliga industrier till någon eller några av inlandets tätorter. Den utvägen bör vara möjlig särskilt när det gäller industrier som har till uppgift att tillvarata skogsråvaran. Kronan är nämligen den största skogsägaren i dessa områden. Men det finns även allmänningsskogar samt skogar ägda av enskilda och bolag. En industri som skall utnyttja denna råvara kan vara helt statlig men den kan också tillkomma i samverkan mellan staten och andra skogsägare.

På grund av låga virkespriser har gränsen för skogens lönsamhet undan för undan flyttats längre mot kusten. 0-områdena sträcker sig i dag i en linje efter inlandsbanan, vilket betyder att den virkesmängd som ligger väster om banan ej lönar sig att transportera till industrierna vid kusten. De områden som på detta sätt lämnas utan avverkning blir allt större, 0-områdena börjar utbreda sig även öster om inlandsbanan.

Tillgången på massaved som transportmässigt befinner sig inom räckhåll anses av sakkunniga bedömare vara tillräcklig för att försörja en medelstor massafabrik. En förläggning av en sådan förädlingsindustri till Storuman skulle inte endast öka sysselsättningen i själva tätorten utan även i skogen. Härigenom skulle den fortfarande mycket besvärande arbetslösheten i denna kommun minska väsentligt och därmed också kostnaderna för arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Virkestransporter på inlandsbanan skulle också förbättra bandelens lönsamhet.

En utredning som företogs för några år sedan på länsnivå rörde endast frågan om en fabrik för framställning av björkmasa. Den visade att planer på att starta en sådan ej var ekonomiskt genomförbara. En utredning som främst siktar på att tillvarataga barrskogsbeståndet i området bör emellertid även undersöka om det är möjligt att nyttiggöra björkveden.

Eftersom kronan äger stora skogar i detta område är det naturligt att en utredning företas genom statens försorg. Den bör undersöka inte endast alternativet med en helt statsägd massafabrik utan även undersöka om en sådan kan startas i samarbete med andra skogsägare. Utredningen bör också pröva vilka transportvägar som blir bäst för den färdiga produkten, varvid även möjligheten av skeppning över norsk hamn bör undersökas. Man bör utgå ifrån att om det visar sig möjligt starta en massafabrik i området, så skall den erhålla lokaliseringstöd på de villkor som brukar tillämpas vid företagslokalisering till inlandet.

Som tidigare framhållits är arbetsmarknadssituationen mycket ogynnsam i inlandskommunerna. Medan arbetslösheten minskat i landet i övrigt i förhållande till 1967 har den ökat i Västerbottens inland. Antalet lediga platser är mycket lågt. Medan det i hela landet i december fanns 106 lediga platser på 100 arbetslösa fanns det i lyckseleområdet endast åtta. Det är därför synnerligen angeläget att utredningen bedrivs med största skyndsamt.

Med stöd av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en skyndsamt utredning om förläggande av en statlig eller halvstatlig massafabrik till Västerbottens inland, förslagsvis till Storuman.

Stockholm den 28 januari 1969

Sigvard Larsson (fp)
i Umeå